אפשר לתקנה. בין שעשאה זר בין שעשאה כהן [ג] לחמרין דמין טולה ופסולה להא נעשית שלא כהלכתה מיהו יש לה תקנה להחזירה לחמוריה ולחזור להוליך ברגל או מין לה תקנה: **יחזיר לנסר.** למאי לאפשר לתקנה: **ונהי נמי כו'.** כלומר ואי נמי מפרשת לה [ד] דבכשר [ה] לשון [שיולך] לגד המזבח קאמר וכל שכן [ו] דשמעת דהולכת כשר קמץ דהולי שלא ברגל כשרה היא מכל מקום ס"מ דכשרה ע"י תקנה: **דיפסלה.** בהולכת כשר לשמוה [ז]: **מי סברת דקאי זר גוזי.** לגד המזבח שהקריב הרמטן [ח] בהשטתו לגד המזבח: **דקאי זר גרגי.** [ט] ובשר שהושיטה לו הרמיקה מן המזבח הלכך לאו הולכה הוא ולפסול וכי [י] פסטינן יחזור כשר ויטלנו וזר מעשה לינטנא הוא דעבד ליכא חטאת העוף שנמלקת אגל המזבח ולא פסלה בה רבי [יא] ד"ה נשפך וכו' כלל פסול שנ"ד: (ח) ד"ה הא מיתכפרא וכו' אי לאו מתרת טעמא דר"ש משום דלאו הולכה: (ט) ד"ה דקאי זר גרגי. כלומר: (ו) ד"ה נשפך וכו' ונתפשט בלשפה ונתקרב: (י) ד"ה נשפך וכו' כלל פסול שנ"ד: (יא) ד"ה הא מיתכפרא וכו' אי לאו מתרת טעמא דר"ש משום דלאו הולכה: (יב) ד"ה נשפך וכו' דהא קתני אבל אשפר (שי"מ. ד"ו). ג"ל הא מדקתני (כ"י"): [יב] ורבנן כא] ושמעמ (כ"י"): כב] ורבנן ס"ל הא מיהא כל"ל (צ"ק, ק"ו). ג"ל והאי מיהא לא ביטל (כ"י-פ. ד"ו). וכ"ג נמ' טה"ק עש"ל: כג] ברגל ס"ד ומס"ד והחזירו כהן כו' כגל"ל: כד] והוליכו ס"ד ומס"ד כשר (ש"מ, צ"ק): כה] פוסל כאן דהתם כו' כל"ל (*ש"מ, צ"ק): כו] מכשיר כאן הואיל דאזיל בר', כל"ל (*צ"ק): כז] אחשבה להולכה זו עבודה שלימה (צ"ק). ונטה"ק עש"ל. וגר' בענין אחר ש"ס: כח] ג"ל בהולכה רבתי פליגי (גליון): כט] ליה אין פסלה בה כל"ל (ש"מ): ל] ל"ל מחשבה אי כל"ל (ש"מ וצ"ק). דפשיטא ליה (ש"מ וצ"ק). ונל"ק מוסיף דעד דמטי למזבח לא איתעביד כו': לא] מצותו דכתיב ודרקו בני אהרן על המזבח (ש"מ): לב] נמ"מ נוסף דאמרינן פעמים שלא היה נוגע בה: לג] נר' לגירסי לגוסיף כאן מ"מ ש"מ דכשרה ע"י תקנה דאי ס"ד בר': לד] כו' הא אפשלא בהולכה ששעה כבר, נהי דאיירינן בו' כגל"ל (עפ"י תוס'): לה] קטנה המוקף עשמונה כד' וגלח ביטול כפ"ע ואיינו קפוף מהר"ף. וכ"ג ניעל: לו] גירסת הספרים שלפנינו ל'יקוט לנוסה בזר' (גליון):

הולכה שלא ברגל מחלוקת ר"ש ורבנן. יש מפרש פירוש אחר אגל פירוש הקונטרס עיקר: **חטאת העוף דפסלה** [הזאת] היכי משכחת לה. כיון דמכשיר ר"ש בהולכה שלא ברגל אגל שהשטתו לגד המזבח וחזר לגד המזבח ולא אפשר לתקונה איפסלא לה מי סברת דקאי זר גוואי לא דקאי זר בראי איתמר אמר עולא אמר ר' יוחנן הולכה שלא ברגל פסולה אלמא [א]לא אפשר לתקונה איתיביה רב נחמן לעולא [ב]נשפך מן הכלי על הרצפה ואספו כשר הכא במאי עסקינן כשיצא לחוץ לבראי נפיק לגואי לא עייל במקום מדרון איבעית אימא בגומא ואיבעית אימא בסמיכא [ג]ואיכפל תנא לאשמועינן כל הני ועוד אדתני באידך פירקין [ד]נשפך על הרצפה ואספו פסול ליפלוג בדידיה במה דברים אמורים כשיצא לחוץ אבל נכנס לפנים פסול תיובתא אתמר הולכה שלא ברגל מחלוקת ר"ש ורבנן בהולכה רבתי דכולי עלמא לא פליגי דפסולה [א] כי פליגי בהולכה זוטרתי מחכו עלה במערבא אלא חטאת העוף דפסולה [ב] בה מחשבה לר"ש היכי משכחת לה אי דחשיב עלה מקמי דליפוק דם לא כלום היא ואי בתר דנפק דם איתעבידא [ג] ליה מצותו מאי קושיא דלמא מדפריש [ד] ועד דמטא למזבח דהא בעא מיניה רבי ירמיה מרבי זירא היה מזה ונקטעה ידו של מזה עד שלא הגיע דם לאויר המזבח מהו וא"ל [ג]פסולה מ"ט] והזה ונתן בעינן כי אתו רב פפא ורב הונא בריה דרב יהושע מבי רב אמרי היינו חוכא ובהולכה רבתי לא פליגי והא כי פליגי בהולכה רבתי פליגי [ד]אלא בהולכה זוטרתי כולי עלמא לא פליגי [ה] דלא פסלה [ו] כי פליגי בהולכה רבתי הוליכו זר והחזירו כהן [ה] וחזר והוליכו פליגי בה בני רבי חייא ור' ינאי חד אמר כשר וחד אמר [ו]פסול מר סבר אפשר לתקונה ומר סבר לא אפשר לתקונה הוליכו כהן והחזירו וחזר והוליכו זר אמר רב שימי בר אשי לדברי המכשיר פסול [ז] לדברי הפוסל מכשיר רבא אמר אף לדברי הפוסל [ח]פסול מאי טעמא דהא צריך אפשר לתקונה או לא אפשר לתקונה ת"ש [ו]קבל הכשר ונתן לפסול יחזיר לכשר ונהי נמי דיחזור הכשר ויקבלנו אי סלקא דעתך לא אפשר לתקונה איפסלא לה מי סברת דקאי זר גוואי לא דקאי זר בראי איתמר אמר עולא אמר ר' יוחנן הולכה שלא ברגל פסולה אלמא [א]לא אפשר לתקונה איתיביה רב נחמן לעולא [ב]נשפך מן הכלי על הרצפה ואספו כשר הכא במאי עסקינן כשיצא לחוץ לבראי נפיק לגואי לא עייל במקום מדרון איבעית אימא בגומא ואיבעית אימא בסמיכא [ג]ואיכפל תנא לאשמועינן כל הני ועוד אדתני באידך פירקין [ד]נשפך על הרצפה ואספו פסול ליפלוג בדידיה במה דברים אמורים כשיצא לחוץ אבל נכנס לפנים פסול תיובתא אתמר הולכה שלא ברגל מחלוקת ר"ש ורבנן בהולכה רבתי דכולי עלמא לא פליגי דפסולה [א] כי פליגי בהולכה זוטרתי מחכו עלה במערבא אלא חטאת העוף דפסולה [ב] בה מחשבה לר"ש היכי משכחת לה אי דחשיב עלה מקמי דליפוק דם לא כלום היא ואי בתר דנפק דם איתעבידא [ג] ליה מצותו מאי קושיא דלמא מדפריש [ד] ועד דמטא למזבח דהא בעא מיניה רבי ירמיה מרבי זירא היה מזה ונקטעה ידו של מזה עד שלא הגיע דם לאויר המזבח מהו וא"ל [ג]פסולה מ"ט] והזה ונתן בעינן כי אתו רב פפא ורב הונא בריה דרב יהושע מבי רב אמרי היינו חוכא ובהולכה רבתי לא פליגי והא כי פליגי בהולכה רבתי פליגי [ד]אלא בהולכה זוטרתי כולי עלמא לא פליגי [ה] דלא פסלה [ו] כי פליגי בהולכה רבתי הוליכו זר והחזירו כהן [ה] וחזר והוליכו פליגי בה בני רבי חייא ור' ינאי חד אמר כשר וחד אמר [ו]פסול מר סבר אפשר לתקונה ומר סבר לא אפשר לתקונה הוליכו כהן והחזירו וחזר והוליכו זר אמר רב שימי בר אשי לדברי המכשיר פסול [ז] לדברי הפוסל מכשיר רבא אמר אף לדברי הפוסל [ח]פסול מאי טעמא דהא צריך

להא קמני [ט] מתני' ר' שמעון מכשיר בהילוך ללא פסל בה מחשבה בהולכה שלא ברגל [טו] ומשום לגאו הולכה היא: **בהולכה רבתי הוא.** מסקנא היא למילתיה דקמפרש ואומר דכי פליגי ר"ש ורבנן (בהולכה זוטרתא) [בהולכה זוטרתא פליגי שאחט בגד המזבח וחזר להיינו שלא ברגל אגל בהולכה רבתי דהיינו ברגל לא פליגי. ולקמן מוקיע לה מתניתין דשמעינן מינה דשאחט נמי [טו] לחוץ מן המזבח מכשיר רבי שמעון מדקתני שאם רצה שאחט בגד המזבח חוזרק: **מאכו עליה כמערכה.** [מחייכו עליה] דהאי מעשה דמוקי טעמא דר"ש בהולכה זוטרתא] ולמימר לגאו הולכה היא ומע"פ שאי אפשר לתקונה לגו גאוזה היא: **אלא חטאת העוף.** [ויקרא ה] וזהו מדם החטאת על קיר וגו' שאוחזה בגופה ומתיז דמה לקיר והך המזה הולכה זוטרתי היא וכיון דטעמא דר"ש משום דהולכה זוטרתי היא לא פסל בה מחשבה היכי פסל [יז] כהך: **אי דחשיב עליה מקמי דליפוק דם.** דהיינו בהמזהה: **הא אמרת לא כלום היא.** דהא הולכה זוטרתי היא: **ואי בשר שנעקר הדם.** ומיתו מן הגואר תשיב: **הא ליתעבידא מצוותיה.** דקס"ד מכי נפיק דם גמרה לה עבודת הזאתה ומע"ג דלא מטא דם למזבח אלא הולכה דבתי פליגי וטעמא דר"ש משום דאפשר לבטולה הא לחטאת [יח] אי אפשר לבטולה אלא אי אמרת [יט] משום טעם דלאו הולכה היא ובשלא ברגל פליגי היכי פסלה בהך אלא אפשר לתקונה איתיביה רב נחמן לעולא [יא] נשפך מן הכלי על הרצפה וכי [יא] פסטינן יחזור כשר ויטלנו וזר מעשה לינטנא הוא דעבד ליכא חטאת העוף שנמלקת אגל המזבח ולא פסלה בה רבי [יב]. **פסלה** [יב]. ואפילו עשאה כהן פוסלת דהא והיא דפסקים בדנייהי וכדאנינן: **נשפך מן הכלי על הרצפה ואספו כשר.** הואיל ונתקבל בכלי. משנה היא בפ' שלשי בכל הפסולים [לקמן לג.]. קס"ד כשנשפך [ו] ונתפשט בלשפה נתקרב לגד המזבח וקתני כשר וכי נמי דאמרת לריך להחזירו לחמוריו ולחזור ולהוליך ברגל מ"מ בתקנתא סגי לה: **כשילא לחוץ.** כשנשפך לא נתפשט לגד המזבח אלא נתפשט להלן מן המזבח ונתרחק: **ופרכינן לנהאי נפיק לגואי לא עייל.** בתמיה וכי אפשר לדם לצאת שישפך ולא יתפשט לכל לדדין: **במקום מדרון.** ומשופע מוך למזבח: **בגומא.** שעומד במקומו ולא נתפשט: **אי נמי בסמיכא.** דם עבה וקרוב לקרום: **בחידך פירקין.** בפ' שני: **נשפך על הרצפה.** מצוחר בהמה ולא נתקבל [ו] בכלי: **לפלוג בדידיה.** בהיית לפרק שלשי לתיירי בקבלת כלי נפלוג בה חילוק לפסול שפעמים שלף מן הכלי לרצפה פסול [יג] אלא מדלא לתכא פסול אלא מצוחר בהמה ס"מ נשפך מן הכלי לא שנא נפק לבראי ול"ש עייל לגואי כשר: **פיוכחא.** לעולא: **מחלוקת ר' שמעון ורבנן.** לתתני' היא לי הוא עבודה לי לא לרבי שמעון לא הוא עבודה להא קתני [יד] מתני' ר' שמעון מכשיר בהילוך ללא פסל בה מחשבה בהולכה שלא ברגל [טו] ומשום לגאו הולכה היא: **בהולכה רבתי הוא.** מסקנא היא למילתיה דקמפרש ואומר דכי פליגי ר"ש ורבנן (בהולכה זוטרתא) [בהולכה זוטרתא פליגי שאחט בגד המזבח וחזר להיינו שלא ברגל אגל בהולכה רבתי דהיינו ברגל לא פליגי. ולקמן מוקיע לה מתניתין דשמעינן מינה דשאחט נמי [טו] לחוץ מן המזבח מכשיר רבי שמעון מדקתני שאם רצה שאחט בגד המזבח חוזרק: **מאכו עליה כמערכה.** [מחייכו עליה] דהאי מעשה דמוקי טעמא דר"ש בהולכה זוטרתא] ולמימר לגאו הולכה היא ומע"פ שאי אפשר לתקונה לגו גאוזה היא: **אלא חטאת העוף.** [ויקרא ה] וזהו מדם החטאת על קיר וגו' שאוחזה בגופה ומתיז דמה לקיר והך המזה הולכה זוטרתי היא וכיון דטעמא דר"ש משום דהולכה זוטרתי היא לא פסל בה מחשבה היכי פסל [יז] כהך: **אי דחשיב עליה מקמי דליפוק דם.** דהיינו בהמזהה: **הא אמרת לא כלום היא.** דהא הולכה זוטרתי היא: **ואי בשר שנעקר הדם.** ומיתו מן הגואר תשיב: **הא ליתעבידא מצוותיה.** דקס"ד מכי נפיק דם גמרה לה עבודת הזאתה ומע"ג דלא מטא דם למזבח אלא הולכה דבתי פליגי וטעמא דר"ש משום דאפשר לבטולה הא לחטאת [יח] אי אפשר לבטולה אלא אי אמרת [יט] משום טעם דלאו הולכה היא ובשלא ברגל פליגי היכי פסלה בהך אלא אפשר לתקונה איתיביה רב נחמן לעולא [יא] נשפך מן הכלי על הרצפה ואספו כשר הכא במאי עסקינן כשיצא לחוץ לבראי נפיק לגואי לא עייל במקום מדרון איבעית אימא בגומא ואיבעית אימא בסמיכא [ג]ואיכפל תנא לאשמועינן כל הני ועוד אדתני באידך פירקין [ד]נשפך על הרצפה ואספו פסול ליפלוג בדידיה במה דברים אמורים כשיצא לחוץ אבל נכנס לפנים פסול תיובתא אתמר הולכה שלא ברגל מחלוקת ר"ש ורבנן בהולכה רבתי דכולי עלמא לא פליגי דפסולה [א] כי פליגי בהולכה זוטרתי מחכו עלה במערבא אלא חטאת העוף דפסולה [ב] בה מחשבה לר"ש היכי משכחת לה אי דחשיב עלה מקמי דליפוק דם לא כלום היא ואי בתר דנפק דם איתעבידא [ג] ליה מצותו מאי קושיא דלמא מדפריש [ד] ועד דמטא למזבח דהא בעא מיניה רבי ירמיה מרבי זירא היה מזה ונקטעה ידו של מזה עד שלא הגיע דם לאויר המזבח מהו וא"ל [ג]פסולה מ"ט] והזה ונתן בעינן כי אתו רב פפא ורב הונא בריה דרב יהושע מבי רב אמרי היינו חוכא ובהולכה רבתי לא פליגי והא כי פליגי בהולכה רבתי פליגי [ד]אלא בהולכה זוטרתי כולי עלמא לא פליגי [ה] דלא פסלה [ו] כי פליגי בהולכה רבתי הוליכו זר והחזירו כהן [ה] וחזר והוליכו פליגי בה בני רבי חייא ור' ינאי חד אמר כשר וחד אמר [ו]פסול מר סבר אפשר לתקונה ומר סבר לא אפשר לתקונה הוליכו כהן והחזירו וחזר והוליכו זר אמר רב שימי בר אשי לדברי המכשיר פסול [ז] לדברי הפוסל מכשיר רבא אמר אף לדברי הפוסל [ח]פסול מאי טעמא דהא צריך

הדרן עלך כל הזבחים

שיטה מקובצת

ונהי נמי. כלומר אי ס"ד אי אפשר לתקונה בהולכה שעשה כבר אגל ס"מ דאפשר לתקנה ולחזור ולעשותה. ותימה אגל דמסקינן אי אפשר לתקונה לא מיכשר אפילו בהולכה רבתי ואגל דמסקינן בהולכה רבתי מיכשר אפילו בהולכה זוטרתי אי אפשר לתקונה לא מיכשר ואגל דמסקינן בהולכה זוטרתי מיכשר אפילו אי אפשר לתקונה ואגל דמסקינן בהולכה זוטרתי מיכשר אפילו אי אפשר לתקונה לא מיכשר